

Eigarstyring og selskapsleiing

Rekneskapspliktige som har utstedt verdipapir notert på regulert marknad i Noreg, skal i årsrapporten eller i dokument det er henvist til i årsrapporten, gjere greie for prinsipp og praksis angående foretaksstyring. Dette gjeld etter verdipapirhandellova § 5-4 og rekneskapslova § 3-3b. SFE har børsnoterte obligasjonar på Oslo Børs og er følgeleg omfatta av dette regelverket.

Når det gjeld eigarstyring og selskapsleiing har Sogn og Fjordane Energi AS basert seg på tilråding om eigarstyring og selskapsleiing utarbeidd av Norsk utval for eigarstyring og selskapsleiing. SFE har bestemt at tilrådinga skal leggst til grunn så langt det er praktisk mogleg og hensiktsmessig for selskapet.

Sist oppdatert: 28.10.2020

KAP	TILRÅDING FOR EIGARSTYRING OG SELSKAPSLEIING	STATUS ¹	MERKNADAR
1	UTGREIING FOR EIGARSTYRING OG SELSKAPSLEIING		
	Styret skal sjå til at selskapet har god eigarstyring og selskapsleiing.	+	Styret har vedteke å følgje prinsippa for god av eigarstyring og selskapsleiing, men har også bestemt at ein skal følgje dei så lenge dei er tenlege for selskapet og tilpassa SFE sine rammevilkår.
	Styret skal i årsrapporten eller i dokument som det er vist til årsrapporten gje ei samla utgreiing for selskapet si eigarstyring og selskapsleiing. Redegjørelsen skal omfatte kvart enkelt punkt i tilrådinga.	+	Dokumentet er lagt ut på selskapet si heimeside, www.sfe.no
	Dersom tilrådinga ikkje er følgt skal avvik grunngjevast og det skal gjerast greie for korleis selskapet har innretta seg.	+	
2	VERKSEMD		
	Selskapet sine vedtekter bør tydeleg vise den verksemda selskapet skal drive.	+	
	Selskapet bør utarbeide klare mål, strategiar og risikoprofil for verksemda, slik at selskapet skaper verdiar for aksjonærane.	+	
	Selskapet bør ha retningslinjer for korleis omsynet til omverda vert integrert i verdiskapinga.	+	
	Styret bør evaluere mål, strategiar og risikoprofil minst årleg.	+	
3	SELSKAPSKAPITAL OG UTBYTTE		
	Styret bør påsjå at selskapet har ein kapitalstruktur som er tilpassa selskapet sine mål, strategiar og risikoprofil.	+	
	Styret bør utarbeide en klar og forutseieleg utbyttepolitikk.	+	Styret har fastsett ein utbyttepolitikk som tek omsyn til selskapet sitt resultat og investeringar.
	Forslag om at styret skal få fullmakt til å dele ut utbytte, bør vere grunngjeve.	+	
	Ei styrefullmakt til å forhøge aksjekapitalen eller kjøpe egne aksjar bør gjelde eit definert formål. Ei slik styrefullmakt bør ikkje vare lenger enn fram til neste ordinære generalforsamling.	+	
4	LIKEBEHANDLING AV AKSJEIIGARAR OG TRANSAKSJONAR MED NÆRSTÅANDE		
	Dersom eksisterande aksjeeigarar sin fortrinnsrett ved kapitalauke fråvikast, bør det grunngjevast. Dersom styret vedtek kapitalauke med fråvik av fortrinnsrett på bakgrunn av fullmakt, bør grunngjevinga kunngjerast i børs melding i samband med kapitalauken.	+	

¹ + = gjennomført, - = ikkje aktuell/ikkje gjennomført

	Ved ikkje uvesentlege transaksjonar mellom selskapet og aksjeeigar, aksjeeigar sitt morselskap, styremedlem, leiande tilsette eller nærstående av desse, bør styret sjå til at det ligg føre ei verdivurdering frå ein uavhengig tredjepart. Dette gjeld ikkje når generalforsamlinga skal behandle saka etter reglane i allmennaksjelova. Uavhengig verdivurdering bør ligge føre også ved transaksjonar mellom selskap i same konsern der det er minoritetsaksjonærar.	+	Aksjelova § 3-8 og 3-9 regulerer transaksjonar mellom selskapet og aksjeeigarar. Uavhengig vurdering synest relevant ved vesentleg transaksjonar med omsyn til beløp eller avtaler utanfor selskapet si vanlege verksemd.
5	AKSJAR OG OMSETTELIGHEIT		
	Selskapet bør ikkje avgrense høvet til å eige, omsette eller stemme for aksjar i selskapet.	+	Det er nedfelt fri omsetjelegheit av aksjane i selskapet si aksjonæravtale med dei avgrensingar som følgjer av krav om offentleg eigarskap for A-aksjane. Det er forkjøpsrett for aksjonærane.
	Selskapet bør gjere greie for avgrensingar i høvet til å eige, omsette eller stemme for aksjar i selskapet.	+	Det er ingen avgrensingar i å eige, omsette eller stemme for aksjar i selskapet utover kravet om offentleg eigarskap for A-aksjane i selskapet
6	GENERALFORSAMLING		
	Styret bør legge til rette for at aksjeeigarane kan delta på selskapet si generalforsamling.	+	SFE følgjer vedtektene og aksjelova sine reglar med frist for innkalling/sakspapir på 14 dagar. Det vert i tillegg gjennomført eigarmøter med drøfting av aktuelle tema. Saksdokument for generalforsamling blir lagt på selskapet si heimeside.
	Styret bør sørge for at saksdokumenta er utførlege og presise nok til at aksjeeigarane kan ta stilling til alle saker som skal handsamast	+	
	Styret bør sørge for at påmeldingsfristen settast så nær møtet som mogeleg	+	Det er ikkje påmeldingsfrist for deltaking på generalforsamling.
	Styret bør sørge for at styret og leiar av valnemnda er til stades på generalforsamlinga	+	Styret og leiar av valnemnda får innkalling til generalforsamlinga. Praksisen er at styret er representert, men heile styret møter sjeldan.
	Styret bør sørge for at generalforsamlinga kan velje ein møteleiar som er uavhengig.	+	SFE følgjer aksjelova § 5-12; styreleiar opnar generalforsamlinga og generalforsamlinga vel møteleiar.
	Aksjeeigarane bør kunne stemme i kvar enkelt sak, inkludert stemme på enkeltkandidatar ved val. Aksjeeigarar som ikkje kan vere til stades på generalforsamlinga bør gjevast moglegheit til å stemme. Selskapet bør utforme eit fullmaktsskjema og oppnemne ein person som kan opptre som fullmektig for aksjeeigarane,	+	
7	VALKOMITÉ		
	Selskapet bør ha ein valkomité, og valkomitéen bør vedtektsfestast. Generalforsamlinga bør fastsetje nærmare retningslinjer for valkomitéen, velje komitéen sin leiar og medlemmer og fastsette komitéen si godtgjersle.	+	
	Valkomite bør ha kontakt med aksjeeigarar, styremedlemmane og konsernsjef i arbeidet med å foreslå kandidatar til styret.	+	
	Valkomiteen bør samansettast slik at omsynet til aksjonærfellesskapet sine interesser blir ivaretatt. Fleirtalet i valkomiteen bør vere uavhengig av styret og øvrige leiande tilsette. Maksimalt eit medlem av valkomitéen bør vere styremedlem og bør då ikkje stille til attval. Dagleg leiar eller andre leiande tilsette bør ikkje vere medlem av komiteen.	+	
	Valkomitéen si oppgåve bør vere å foreslå kandidatar til styret og valkomitéen (eventuelt bedriftsforsamlinga) og godtgjersle til medlemmene av desse organa.	+	Selskapet har ikkje bedriftsforsamling, sjå punkt 8. Dette er også regulert i instruks for valkomitéen sitt arbeid
	Valkomitéen bør grunnleggjart framlegg til kandidat.	+	Det er utarbeidd eigen instruks for valkomitéen sitt arbeid.
	Selskapet bør informere om kven som er medlemmer av komiteen og fristar for å foreslå kandidatar.	-	Fristar for å foreslå kandidatar er ikkje definert. Endringar i Instruks for valkomiteen vil bli fremma for neste generalforsamling.
8	STYRET, SAMANSETTING OG UAVHENGIGHEIT		
	Styret bør settast saman slik at det kan ivareta aksjonærfellesskapet sine interesser og selskapet sitt behov for kompetanse, kapasitet og mangfold. Det bør takast omsyn til at styret kan fungere godt som eit kollegialt organ.	+	Styret har jamnleg eigenevaluering.

	Styret bør samansettast slik at det kan handle uavhengig av særinteresser. Fleirtalet av dei aksjeeigarvalde medlemmene bør vere uavhengige av selskapet si daglege leiing og vesentlege forretningspartar. Minst to av dei aksjeeigarvalde medlemmene bør vere uavhengige av selskapet sine hovudaksjeeigarar.	+	Val av styremedlemer er regulert i aksjonæravtale med bakgrunn av størrelsen på eigardelen, og skal sikre brei representasjon frå aksjeeigarane mellom dei aksjonæervalde medlemmane i styret. Det er utarbeidd eigen instruks for valkomiteén som regulerer framlegg til samansetning av styre.
	Leiande tilsette bør ikkje vere medlem av styret. Dersom slike representantar er styremedlem, bør det forklarast og få konsekvensar for organiseringa av styret sitt arbeid, mellom anna bruk av styreutval for å bidra til ein meir uavhengig førebuing av styresaker, jfr punkt 9.	+	
	Generalforsamlinga (eventuelt bedriftsforsamlinga) bør velje styreleiar.	+	Er regulert i selskapet sine vedtekter inklusive val av nestleiar i selskapet si generalforsamling.
	Styremedlemmer bør ikkje velgast for meir enn to år av gangen.	+	Er regulert i selskapet sine vedtekter.
	I årsrapporten bør styret opplyse om deltaking på styremøtene og om forhold som kan klargjere styremedlemmene sin kompetanse. I tillegg bør det opplysast kva styremedlemmer som vert vurdert som uavhengige.	-	Informasjon om deltaking på styremøte står i rekneskapsnote og opplysningar om styremedlemmane sin kompetanse står på selskapet si heimeside. Styret har valt å ikkje opplyse om styremedlemmene sin uavhengighet.
	Styremedlemmer bør oppfordrast til å eige aksjar i selskapet.	-	Lite aktuelt i SFE grunna konsesjonsmessige forhold, vedtekter og aksjonærsamansetning.
9	STYRET SITT ARBEID		
	Styret bør fastsette instruksar for styret og for den daglege leiinga med særleg vekt på klar intern ansvars- og oppgåvefordeling.	+	
	For å sikre ei uavhengig handsaming av saker av vesentleg karakter der styreleiar sjølv er eller har vore aktivt engasjert, bør eit anna styremedlem leie diskusjonen i slike saker.	+	
	Større selskap skal etter allmennaksjelova ha revisjonsutval. Det samla styret bør ikkje fungere som selskapet sitt revisjonsutval. Mindre selskap bør vurdere etablering av revisjonsutval. I tillegg til lova sitt krav om samansetning av revisjonsutvalet mv., bør fleirtalet av medlemmane i utvalet vere uavhengig av verksemda.	+	SFE har eige revisjonsutval
	Styret bør og vurdere bruk av kompensasjonsutval for å få ei grundig og uavhengig handsaming av saker som gjeld godtgjersle til leiande tilsette. Slikt utval bør vere satt saman av styremedlemmer som er uavhengige av leiande tilsette.	+	Eit samla styre utgjer kompensasjonsutval. Det er utarbeid eigne retningslinjer for godtgjersle til leiande tilsette
	Styret bør informere om eventuell bruk av styreutval i årsrapporten.	+	
	Styret bør evaluere sitt arbeid og sin kompetanse årleg.	+	
10	RISIKOSTYRING OG INTERN KONTROLL		
	Styret skal sjå til at selskapet har god intern kontroll og hensiktsmessige system for risikostyring i høve til omfanget og arten av selskapet si verksemd. Internkontrollen og systema bør også omfatte selskapet sine retningslinjer mv for korleis omsynet til omverda vert integrert i verdiskapinga.	+	
	Styret bør årleg gjennomføre ein gjennomgang av selskapet sine viktigaste risikoområder og den interne kontroll.	+	
11	GODTGJERSLE TIL STYRET		
	Godtgjersle til styret bør reflektere styret sitt ansvar, kompetanse, tidsbruk og verksemda si kompleksitet.	+	
	Godtgjersle til styret bør ikkje vere resultatavhengig. Opsjonar bør ikkje utdelast til styremedlemmer.	+	SFE har ikkje opsjonsprogram.
	Styremedlemmer, eller selskap som dei er tilknytte, bør ikkje ta på seg særskilte oppgåver for selskapet i tillegg til styrevervet. Dersom dei likevel gjer det, bør heile styret være informert. Honorar for slike oppgåver bør godkjennast av styret.	+	
	Dersom det har vore gitt godtgjersle utover vanlig styrehonorar, bør det spesifiserast i årsrapporten.	+	
12	GODTGJERSLE TIL LEIANDE TILSETTE		
	Styret utarbeider retningslinjer for godtgjersle til leiande tilsette i samsvær med lova. Retningslinjene vert lagt fram for generalforsamlinga.	+	Styret får ved regulering av løn til konsernsjef oversikt om løn i samanliknbare stillingar i bransjen.
	Styret si erklæring om leiarløn bør vere i eit eige saksdokument til generalforsamlinga. Det bør vere opplyst kva retningslinjer som skal vere veiledande for styret og eventuelt kva som skal vere bindande. Generalforsamlinga bør stemme separat over kvar av retningslinjene.	-	Retningslinjene er ikkje lagt fram for generalforsamlinga. Løn til konsernsjef og leiande tilsette går fram av note til rekneskapan. Retningslinjene vil bli lagt fram for neste ordinære generalforsamling.

	Retningslinjene for fastsetjing av godtgjersle til leiande tilsette bør angi hovudprinsippa for selskapet sin leiarlønnspolitik. Retningslinjene bør bidra til samanfallande interesser mellom aksjeeigarane og leiande tilsette.	+	
	Resultatavhengig godtgjersle til leiande tilsette i form av opsjons-, bonusprogram eller liknande, bør knytast til verdiskaping for aksjeeigarane eller resultatutvikling for selskapet over tid. Slike ordningar, mellom anna opsjonsordningar, bør vere prestasjonsretta og forankra i målbare forhold som den tilsette kan påverke. Det bør settast eit tak på resultatavhengige godtgjerslar.	+	SFE har ikkje bonus- eller opsjonsprogram.
13	INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON		
	Styret bør fastsetje retningslinjer for selskapet sin rapportering av finansiell og anna informasjon basert på openheit og under omsyn til kravet om likebehandling av aktørane i verdipapirmarknaden.	+	
	Styret bør fastsette retningslinjer for selskapet sin kontakt med aksjeeigarar utanfor generalforsamlinga.	-	Slike retningslinjer er ikkje utarbeid, men aksjelova sine reglar for likehandsaming vert følgt.
14	OVERTAKING AV SELSKAP		
	Styret bør utarbeide hovudprinsipp for korleis det vil opptre ved eventuelle tilbod om overtaking.	-	Slike hovudprinsipp er ikkje utarbeid utover det som er regulert i lov og forskrift. Kravet til offentleg eigarskap for kraftproduksjon gjer at behovet for slike retningslinjer er mindre enn i andre selskap.
	I ein situasjon der det føreligg eit tilbod om overtaking, bør styret og leiinga ha eit sjølvstendig ansvar for at aksjeeigarane vert handsama likt og at ikkje verksemda vert unødig forstyrra. Styret har eit særskilt ansvar for at aksjeeigarane har informasjon og tid til å kunne ta stilling til bodet.	+	
	Styret bør ikkje forhindre eller gjere det vanskeleg for nokon å komme med eit tilbod på selskapet si verksemd eller aksjar.	+	
	Avtale med tilbydar om å avgrense selskapet sin moglegheit til å framskaffe tilbod på selskapet sine aksjar bør berre inngåast når det er openbart at det kan grunnjevast med at det er i selskapet og aksjeeigarane si felles interesse. Det same gjeld avtale om kompensasjon til tilbydar om tilbudet ikkje vert gjennomført. Eventuell kompensasjon bør avgrensast til dei kostnadane tilbydar har med å framsette tilbudet.	+	
	Avtaler mellom selskapet og tilbydar som er vesentleg for markedet si vurdering av tilbudet, bør gjerast offentleg seinast med melding om at tilbudet vil bli framsatt	+	
	Dersom det vert satt fram eit tilbod på aksjane i selskapet, bør ikkje selskapet sitt styre utnytte fullmakter om emisjon eller treffe andre tiltak med formål å hindre gjennomføringa av tilbudet, utan at det er godkjent av generalforsamlinga etter at tilbudet vart kjent.	+	
	Dersom det kjem eit bod på selskapet sine aksjar, bør styret gje ein uttale med ei tilråding om aksjeeigarane bør akseptere eller ikkje. I styret si uttale om tilbudet bør det gjerast kjent om vurderinga er samrøystes og om ikkje, på kva grunnlag enkelte medlemmar av styret har motsegn til styret si uttale. Styret bør innhente ei verdivurdering av ein uavhengig sakkjendig. Verdsettinga bør grunnjevast og offentleggjerast saman med styret si uttale.	+	
	Transaksjonar som i realiteten inneber avhending av verksemda, bør vedtakast av generalforsamlinga (eventuelt bedriftsforsamlinga).	+	
15	REVISOR		
	Styret bør sørge for at revisor kvart år legg fram hovudtrekka i ein plan for gjennomføring av revisjonsarbeidet.	+	Vert lagt fram for revisjonsutvalet.
	Styret bør innkalle revisor til møter som handsamar årsrekneskapen. I møta bør revisor gjennomgå eventuelle vesentlege endringar i selskapet sine rekneskapsprinsipp, sentrale forhold ved revisjonen, vurdering av vesentlege rekneskapsestimater og alle vesentlege forhold der det har vore usemje mellom revisor og administrasjonen.	+	Revisor har årleg møte med styret
	Styret bør minst ein gang i året gjennomgå selskapet sin interne kontroll med revisor, herunder identifiserte svake sider og forslag til forbetringar.	+	Revisor har årleg møte med styret
	Styret bør fastsetje retningslinjer for den daglege leiinga sin tilgang til å nytte revisor til andre tenester enn revisjon.	+	